

Ο οίκος της Σοφίας στη Βαγδάτη:

Ο οίκος της Σοφίας ήταν βιβλιοθήκη και οίκος μετάφρασης στη Βαγδάτη. Είχε πολύ σημαντικό ρόλο στο κίνημα μετάφρασης αρχαίων ελληνικών και περσικών κειμένων στα αραβικά, και θεωρείται ότι ήταν ένα από τα σπουδαιότερα κέντρα διαύσεως κατά τη χρυσή εποχή του Ισλαμισμού. Λειτουργούσε ως κοινότητα που ίδρύσαν οι Αββασιδες χαλίφες Χαρούν αλ Ραβίντ και ο γιος του Αλ-Μαρούν, που κυβέρνησε από το 813 μέχρι το 833 μ.χ. Με βάση τη Βαγδάτη από τον 9ο μέχρι το 13ο αιώνα, πολλοί από τους νοσηπουδαμένους Μουσουλμάνους λόγιους ήταν μέλη αυτού του εξαιρετικού ισλαμικού έρευνας και εκπαίδευσης.

Λέγεται ότι, μια νύχτα ο χαλίφης Αλ-Μαρούν ονειρεύτηκε τον Αριστοτέλη να του λέει ότι «η γη δεν έχει όρια, η σοφία δεν έχει φύλη ή εθνικότητα. Ο αποκλεισμός των ιδεών είναι αποκλεισμός από το βασίλειο του Θεού». Ο Αλ-Μαρούν έγινε χαλίφης το 813 μ.χ. ύστερα από αιματηρό εμφύλιο πόλεμο εναντίον του αδελφού του.

Ο Αλ-Μαρούν θεωρείται εύθερα, από τους ιστορικούς, ο μεγαλύτερος υπέρταχος του ορθολογισμού και ο χαλίφης που ηρώθηκε τις επιπτώσεις όσο κανένας άλλος στον Ισλαμικό κόσμο. Μάλιστα λέγεται ότι έπειτα από έναν εμφύλιο των Βυζαντινών δεν δίστασε χυρό για τις επανορθώσεις αλλά ένα ουτίνο της «Αλταρέστιας» του Πωλεταίου το οποίο ήταν να ερβλυρατικό κέντρο αετρονομία. Το πιο εκπληκτικό όπως με του Αλ-Μαρούν είναι πως εγκράζει μια επιτροπή σοφών, η οποία θυμίζει τη δυτική Ιερα Εξέταση - αλλά στο ενάποδο: δεν θα αεσυόρετε υπέρ της Ορθόδοξιας αλλά κατά του ανορθολογισμού. Έτσι, κυβερνίες κάθε επαρχίας διατάχθηκαν να συλλέγουν τους λόγιους τους για να ορατορίαν

ὅτι το Κοράνι είναι διατάγματα και όχι λόγος του Θεού(!)

Η βιβλιοθήκη περιείχε χειρόγραφα βοδιματικών, αστρονομίας, διαφόρων επιστημών, ιατρικής και φιλοσοφίας από την Περσία, την Ινδία και την Ελλάδα. Διέθετε επίσης αστρονομικά παρατηρητήρια, εργαστήρια χυτικής και αλχημείας και ένα κέντρο για την μελέτη της επιστήμης. Λέγετε ότι ο οίκος της Σοφίας περιείχε τόσα πολλά βιβλία που ο ποταμός Τίγρης έγινε ραγιστός από το μέλανι όπου εκείνα καταστράφηκαν.

Η Βαγδάτη ήταν εξαιρετική τοποθεσία για ένα σταθερό εμπνευσμένο και πνευματικό κέντρο. Η βιβλιοθήκη βρισκόταν σε ένα τεράστιο παλάτι. Όλοι είχαν πρόσβαση σε αυτή και όλοι μπορούσαν να εκπαιδευτούν εκεί. Κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Αλ-Μαμούν επενδύθηκαν τεράστια ποσά στη βιβλιοθήκη και τη διδασκαλία. Μερικά από τα προσωπικά έργα του ήταν η χαρτογράφηση του κόσμου, η επιβεβαίωση των στοιχείων της Αλφαρέστη (το μεγαλύτερο και ευφαινετότερο αστρονομικό γράμμα της Αρχαιότητας) και τον υπολογισμό του πραγματικού μεγέθους της Γης. Συμμετείχε, επίσης, σε αναταράξεις στις πυραμίδες της Γκίζας και ευδάρμως τους μελετητές να μελετήσουν την Αιγυπτολογία.

Το έργο του οίκου της Σοφίας συνεχίστηκε με τον ίδιο ρυθμό κατά τη διάρκεια της βασιλείας των διαδόχων του Αλ-Μαμούν, του Αλ-Μουτασίμ και του γιου του Αλ-Ουαθίμ, αλλά κινήθηκε ευφαινετικά όταν έγινε χαλίφης ο Αλ-Μουτασάμ, ο οποίος δεν ενδιαφερόταν για την επιστήμη και ανέστειλε όλες τις επιστημονικές εργασίες που πραγματοποιούνταν στον Οίκο της Σοφίας. Επίσης πίστευε ότι η ελληνική φιλοσοφία ήταν ασεβαστική. Ο χαρακτήρας της βιβλιοθήκης άλλαξε εντελώς. Αντί για μελετητές επιστημόνων και φιλοσόφων, πλέον μεταφράζονταν και διδασκούνταν μόνο κείμενα που σχεζόνταν με το Ισλάμ. Το 1258, η πόλη λεηλατήθηκε

και καταστράφηκε από τους Μογγόλους του στρατού του Ουλαγκούχαν. Μαζί τους και ο οίκος της Σοφίας.

Αυ και ο Πέρβης πολυμαθής και πολυγραφώτατος Ibn al-Din al-Tusi (ήταν αρχιτέκτονας, αστρονόμος, βιολόγος, χημικός, μαθηματικός, φιλόσοφος, γιατρός, φυσικός, επιβιολογός και θεολόγος) κατάφερε να σώσει περίπου 400.000 χειρόγραφα - τα οποία μετέφερε στον πόλη Maragheh πριν από την πολιορκία - τα υπόλοιπα βιβλία ρίχθηκαν στον ποταμό Τίγρη. Το πως καταστράφηκαν τόσα πολλά βιβλία δεν είναι γνωστό, αλλά έχει γραφτεί πως ο ποταμός παύρισε από το κλείνει τους.

Βιβλιογραφία:

1^η παράγραφος: https://el.m.wikipedia.org/wiki/Οίκος_της_Σοφίας

2^η/3^η/4^η παράγραφος: www.kathimerini.gr/886248/article/epikairothta/kosmos/o-oikos-ths-Sofias-sth-vagdash-kai-mian-alliwtika--iera-ezetash

5^η/6^η παράγραφος: https://3otiko.blogspot.gr/2016/11/blog-post_77.html

8^η παράγραφος: www.pronews.gr/istoria/508645-pote-kai-giati-katastrafike-o-oikos-tis-Sofias-sti-vagdati-foto

Γεωργία Χελιδώνη.